Ile KMINKU potrzeba, żeby to ROZKMINIĆ?

Maria Antonina Mazurek

ROZKMINIĆ coś to ‘przemyśleć, zrozumieć’ to coś. ROZKMINIĆ i ROZKMINIAĆ są czasownikami, które znalazły się na liście plebiscytu „Młodzieżowe Słowo Roku”, organizowanego przez Wydawnictwo Naukowe PWN we współpracy z Uniwersytetem Warszawskim, a zapoczątkowanego w 2016 r. projektem „Słowa klucze” z inicjatywy Narodowego Centrum Kultury i naszej strony „Ojczysty – dodaj do ulubionych”.
O ROZKMINIANIU i KMINIENIU wspominał też Jan Miodek, nie dociekając jednak ich etymologii: „Pamiętam tę formę z rodzinnego domu - zwłaszcza Ojciec mówił nieraz, że «ktoś kmini», a być może i do mnie zwrócił się parę razy ze słowami «nie kmiń!». W wypowiedziach tych kminienie znaczyło tyle, co «kręcenie, lawirowanie,= opowiadanie głupstw, nieprawdy»”. I takie właśnie znaczenie ma czasownik KMINIĆ w gwarze więziennej: KMINIĆ ‘oszukiwać, kręcić’. Mianem KMINY określana bywała sama gwara więzienna – można było MÓWIĆ KMINĄ, czyli ‘grypsować’.
Co to wszystko ma wspólnego z KMINKIEM? Jeszcze w XIX w. używanych było kilka powiedzeń z KMINKIEM lub KMINEM w roli głównej. Jednym z nich był zwrot DAĆ komuś KMINU z DZIĘGIELEM, czyli – ironicznie – ‘dogodzić komuś’. Kręte bywają ścieżki przejść znaczeniowych, ale warto nimi podążać!
A może Wy znacie – ze swoich okolic, z rodzinnego domu – jakieś inne, nieoczywiste, użycia słów KMIN, KMINEK, KMINA, KMINIĆ, ROZKMINIĆ?